

Financiën Gelderse gemeenten

Jaarrekeningen 2021

Het toezicht op de financiën van de Gelderse gemeenten richt zich voor het bepalen van de toezichtvorm vooral op de begroting. Om de financiële ontwikkelingen binnen de gemeenten goed te kunnen volgen, analyseren wij ook de vastgestelde jaarrekeningen en de ontwikkelingen binnen de balans. De totalen en/of gemiddelden geven, afgezet tegen de afgelopen jaren een goed beeld van de financiële ontwikkelingen in het algemeen. De financiële ontwikkelingen worden in deze factsheet weergegeven.

Wij signaleren dat:

- Alle gemeenten 2021 hebben afgesloten met een positief jaarrekeningresultaat.
- De vermogenspositie van de gemeenten opnieuw is verbeterd en dat de toename van het eigen vermogen per inwoner het grootst is bij de gemeenten met meer dan 50.000 inwoners.
- Deze positieve resultaten het gevolg zijn van incidentele zaken, zoals uitgestelde projecten, tussentijdse winstnemingen vanuit de grondexploitatie en toevoegingen gemeentefonds.
- Dat de kosten van de jeugdzorg blijven stijgen.
- Er onderbestedingen zijn op budgetten door de invloed van de coronamaatregelen. Bijvoorbeeld op het terrein van leerlingenvervoer en evenementen(subsidies).

Resultaat Jaarrekening 2021

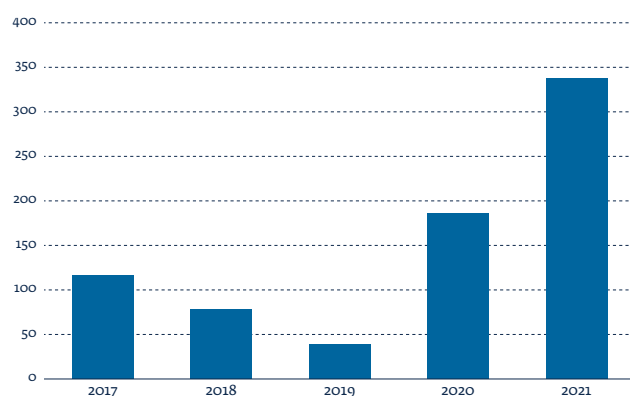
De Gelderse gemeenten samen hebben over 2021 een positief jaarrekeningresultaat gerealiseerd van € 334 miljoen. In 2020 was dat € 185 miljoen. Geen enkele Gelderse gemeente sloot 2021 met

een negatief resultaat af. Belangrijkste oorzaken voor het positieve jaarrekeningresultaat:

- Stagnatie en/of uitstel in lopende uitgaven en projecten door lockdowns;
- Toevoegingen aan het gemeentefonds, vooral voor jeugdzorg, gedurende het begrotingsjaar.

Totaal rekeningresultaat 2021

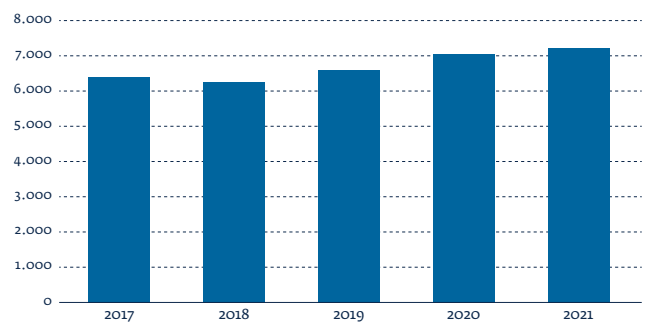
het totaal van alle rekeningresultaten 2021 van alle Gelderse gemeenten (x1 miljoen)

De omzet (inkomsten) steeg net zoals vorig jaar opnieuw, maar minder opvallend. Ook de stijging van deze omzet kan deels worden verklaard door de toevoegingen aan het gemeentefonds. Het accres steeg en er zijn vanuit het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld vanuit het gemeentefonds vanwege Covid-19. Daarnaast keerde het Rijk meer uit via specifieke uitkeringen. De Tozo regeling was bijvoorbeeld een tijdelijke overbruggingsregeling voor zelfstandig ondernemers. Gemeenten hadden als taak de uitvoering van deze regeling en zijn nog belast met toezicht en handhaving op rechtmatig gebruik van de regeling.

Totaal omzet

het totaal van alle baten (excl. reservemutaties) 2021 van alle Gelderse gemeenten (x1 miljoen)

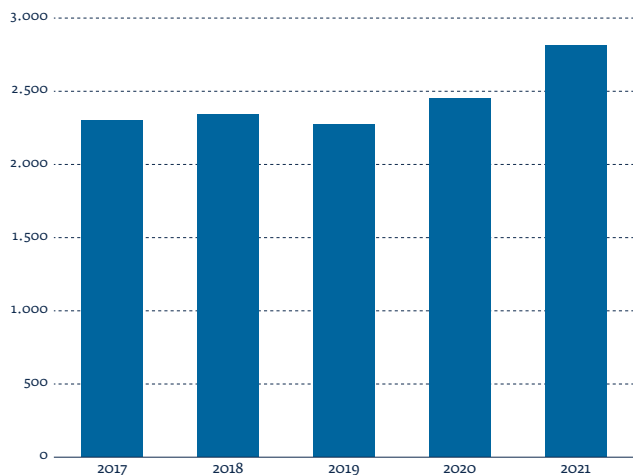

Ontwikkeling vermogenspositie

Door de positieve jaarrekeningresultaten is het eigen vermogen opnieuw gestegen. Het eigen vermogen bestaat uit de aanwezige reserves op de balans per 31 december en het totaal van de resultaten. Een groei van € 353 miljoen levert afgerond een stijging op van 14% ten opzichte van 2020. Het eigen vermogen per inwoner

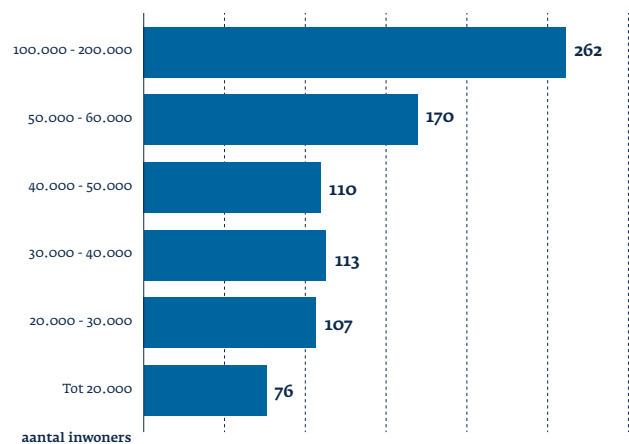
van Gelderland steeg hiermee met € 159. Landelijk was dat ruim € 100 per inwoner. Bij zes Gelderse gemeenten daalde het eigen vermogen in 2021, variërend van € 2, tot € 106,- per inwoner. Bij de andere Gelderse gemeenten steeg het eigen vermogen met bedragen variërend van € 7,- tot € 321,- per inwoner.

Ontwikkeling Eigen vermogen Gelderse gemeenten (x1 miljoen)

Gemiddelde vermogenstoename Gelderse gemeenten

in bedragen per inwoner over 2021

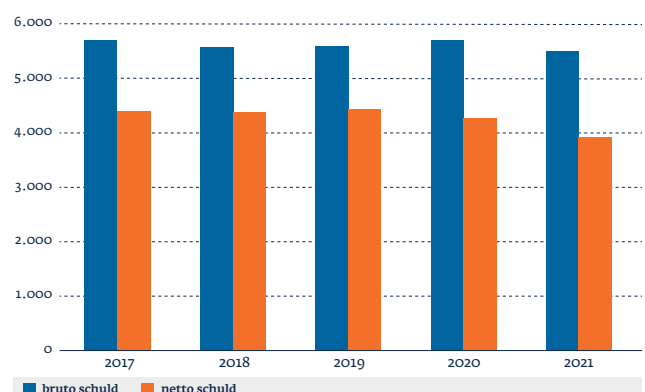

Ontwikkeling schuldpositie

De bruto schuld is het totaal van alle aangetrokken financiering. De netto schuld is de bruto schuld minus de (tijdelijk) uitgezette gelden. In 2021 zijn beide afgenomen.

Schuldpositie

het totaal van alle bruto en netto schuld 2021 van alle Gelderse gemeenten (x1 miljoen)

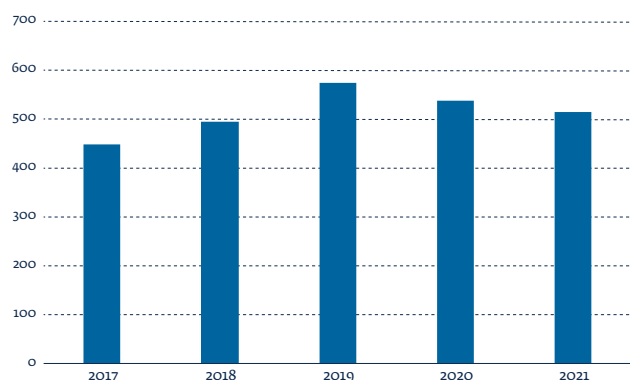

Investerings

Jaarlijks schommelt het totaal van het investeringsniveau van de Gelderse gemeenten rond de € 500 miljoen. Het totaal aan afschrijvingen beweegt zich al enkele jaren rond de € 240 miljoen, hetgeen opvallend kan worden genoemd bij een geleidelijke stijging van de balanswaarde. De gemiddelde afschrijvingstermijn van alle investeringen wordt hiermee geleidelijk aan langer. Dit kan bijvoorbeeld te maken hebben met dat vooral wordt geïnvesteerd in projecten met een lange afschrijvingsduur (wegen, riolering, gebouwen). En, dat afschrijving op roerende zaken zoals materieel voor onderhoud vermindert, omdat gemeenten bijvoorbeeld deze gaan leasen.

Investerings

het totaal van alle investeringen voor alle Gelderse gemeenten (x 1 miljoen)

Sociaal Domein

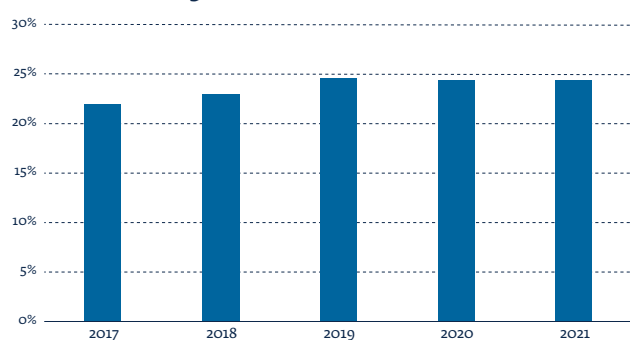
De decentralisaties in het Sociaal Domein per 1 januari 2015 hebben gezorgd voor een toenemende druk op de gemeentelijke financiën. In de eerste jaren 2015 en 2016 was er op jaarrekeningbasis vaak nog geld over, die veelal werd weggezet in een Reserve Sociaal Domein. In de jaren daarna is deze reserve over het algemeen gebruikt om tekorten af te dekken. Voor veel gemeenten aanleiding en ook noodzaak om in de begroting de lastenraming op te hogen tot een niveau, soms ver, boven het budget dat vanuit het Rijk werd ontvangen.

Om dit in de begroting te dekken is de afgelopen jaren gezocht naar mogelijkheden binnen het Sociaal Domein, maar is ook bezuinigd op diverse andere gemeentelijke taken. Een groot deel van het gemeentelijk budget gaat op aan het direct ondersteunen van individuele inwoners op de één of andere wijze. In de grafiek 'Lasten Sociaal Domein', met gegevens ontleend aan de landelijk website www.findo.nl, maar met de totalen van de Gelderse gemeenten, is dit duidelijk te zien. Het percentage lasten Sociaal Domein groeit geleidelijk ten opzichte van het totaal van de gemeentelijke lasten maar laat ook een stagnatie zien in 2021 ten opzichte van 2020.

In de grafiek 'Ontwikkelingen uitgaven Sociaal Domein' valt duidelijk op dat de lasten WMO vanaf 2017 een groei doormaken en dat deze groei in 2021 juist afneemt. Verder is in deze grafiek duidelijk te zien dat de lasten van de jeugdzorg blijven groeien.

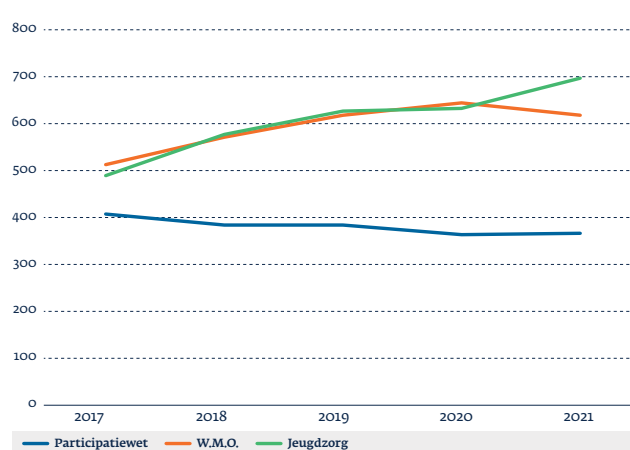
Lasten Sociaal Domein

totale lasten sociaal domein in% van de totale lasten 2021 van alle Gelderse gemeenten

Ontwikkelingen uitgaven Sociaal Domein

totale uitgaven 2021 per onderdeel voor alle Gelderse gemeenten (x 1 miljoen)

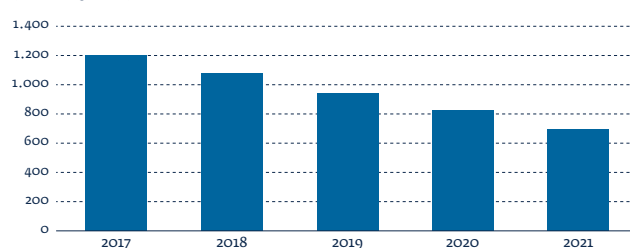

Grondexploitatie

In 2021 was het totaal van het positieve resultaat van de grondexploitatie ongeveer € 50 miljoen. De ontwikkeling van de grondexploitatie, en dan met name de goedlopende verkoop van gronden/kavels leidt tot een snelle afname van de boekwaarde. Dat blijkt duidelijk uit de grafiek waarin deze zijn gepresenteerd.

Boekwaarde Grondexploitatie

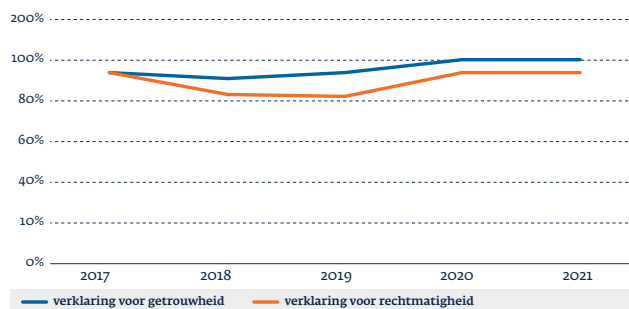
(x 1 miljoen)

Accountants en accountsverklaringen

Net zoals in 2020 kregen in 2021 alle Gelderse gemeenten een goedkeurende accountantsverklaring voor getrouwheid. En, kregen drie gemeenten voor rechtmatigheid een accountantsverklaring met beperking. Veelal besluit een accountant hiertoe vanwege het niet correct naleven van aanbestedingsregels.

Percentage gemeenten met een goedkeurende accountantsverklaring

Kengetallen

Hoe staat een gemeente er financieel voor? Net als wanneer iemand naar zijn eigen financiële positie kijkt, is het noodzakelijk om zicht te hebben in de wijze waarop de bezittingen zijn gefinancierd. Heeft een gemeente geen of weinig schulden, een goed gevulde bankrekening en zijn de baten vrijwel ieder jaar even hoog of iets hoger dan de lasten, dan staat een gemeente er over het algemeen goed voor. Met behulp van vijf financiële kengetallen, die betrekking hebben op de balans en de begroting c.q. jaarrekening kan een exacter beeld worden geschetst van de financiële positie van een gemeente.

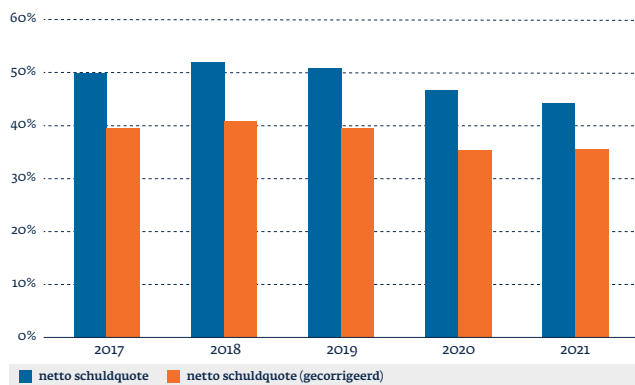
De gemeente presenteert deze kengetallen in haar begroting en jaarrekening. Deze kengetallen en de wijze waarop ze moeten worden berekend zijn voorgeschreven in het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

Heeft u interesse in een specifieke gemeente? Kijk dan eens op www.geldersefinancien.nl of op www.financiengemeenten.nl

In de volgende grafieken zijn de gemiddelden van de kengetallen van de Gelderse gemeenten opgenomen.

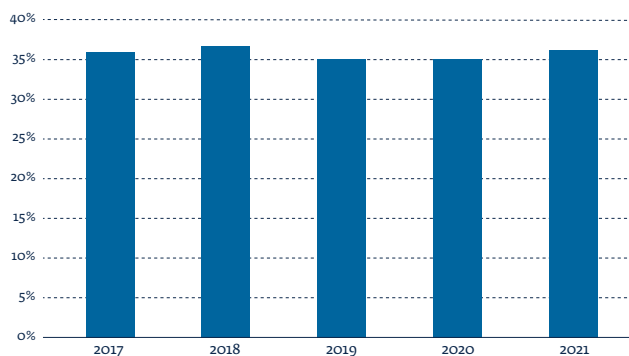
Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe lager deze percentages, hoe beter

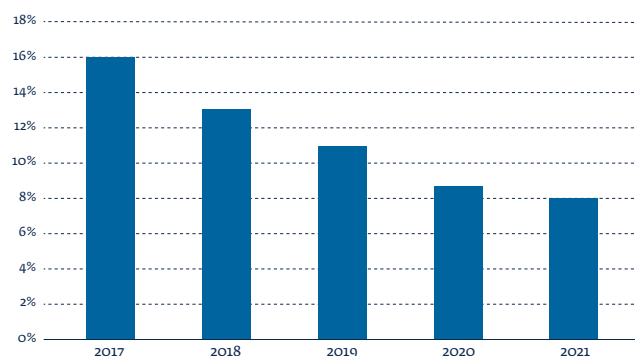
Solvabiliteit

Hoe hoger dit percentage, hoe beter

Grondexploitatie

Hoe lager dit percentage, hoe beter

Structurele exploitatieruimte

Hoe hoger dit percentage, hoe beter

